

Г. М. Чепурда, Є. С. Адаменко
Черкаський державний технологічний університет

ДІДЖИТАЛІЗАЦІЯ ЯК КЛЮЧОВИЙ ЕЛЕМЕНТ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ТУРИСТИЧНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЧЕРКАСЬКОГО РЕГІОНУ

Метою статті є визначення ролі та значення діджиталізації як ключового елемента системи управління інноваційним розвитком туристичних підприємств Черкаського регіону. Цифрова трансформація стала критичним чинником підвищення ефективності та конкурентоспроможності бізнесу у всіх галузях, і туристична індустрія не є винятком. Швидка еволюція інформаційних технологій відкриває унікальні можливості для оптимізації операційних процесів, персоналізації клієнтського досвіду та розширення ринків. Для туристичних підприємств Черкаської області, яка має значний потенціал у сфері культурного, історичного та екологічного туризму, інтеграція цифрових інструментів може стати рушійною силою інновацій та сталого зростання. Дослідження має на меті обґрунтувати методологічні підходи та практичні інструменти цифрової трансформації туристичних підприємств, акцентуючи увагу на стратегіях, які сприяють їхній стійкості в умовах швидкозмінного економічного середовища. Використовуючи цифрові платформи, аналітику даних та автоматизацію, туристичні підприємства можуть удосконалити процеси прийняття рішень, оптимізувати управління ресурсами та зміцнити свої позиції як на регіональному, так і на глобальному ринках. Водночас дослідження прагне виявити унікальні виклики, що перешкоджають впровадженню цифрових технологій, такі як обмежені фінансові ресурси, недостатня цифрова грамотність та інфраструктурні прогалини. У статті також наголошується на необхідності співпраці між зацікавленими сторонами, зокрема органами державної влади, приватним бізнесом і науковими установами, для створення екосистеми, сприятливої для інновацій. Особливу увагу приділено ролі державної політики та державно-приватних партнерств у забезпеченні доступу до цифрових інструментів, розвитку навичок та стимулюванні інвестицій у технологічну інфраструктуру. Крім того, стаття робить внесок у ширше обговорення сталого розвитку, досліджуючи, як діджиталізація може сприяти екологічній та культурній стійкості туристичного сектору. Застосування цифрових технологій, таких як віртуальні тури, доповнена реальність та онлайн-маркетинг, не лише покращує залучення клієнтів, а й мінімізує екологічний вплив традиційних туристичних практик. Ці технології дозволяють підприємствам зберігати унікальну культурну та природну спадщину регіону, створюючи цінність для місцевих громад та зацікавлених сторін. У цьому контексті діджиталізація позиціонується як невід'ємний чинник формування майбутнього туристичної галузі, забезпечуючи її адаптацію до глобальних трендів і відповідність принципам сучасної цифрової економіки. Дослідження є частиною комплексного вивчення управління інноваційним розвитком туристичних підприємств, систематизуючи наукові та практичні основи для ефективного прийняття рішень в епоху цифрової трансформації.

Ключові слова: діджиталізація, інноваційний розвиток, туристичні підприємства, система управління, цифрові технології, конкурентоспроможність, цифрова трансформація, сталий розвиток, туристична галузь, управління інноваціями, інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ).

Постановка проблеми та її актуальність: Проблема діджиталізації у сфері управління інноваційним розвитком туристичних підприємств Черкаського регіону є надзвичайно актуальною в сучасних умовах глобалізації та технологічного прогресу [14]. Туристичний сектор стикається з численними викликами, такими як висока конкуренція, нестабільність попиту та необхідність оперативного реагування на зміни споживчих уподобань. Водночас, традиційні методи управління більше не забезпечують необхідного рівня ефективності та конкурентоспроможності, що підштовхує до необхідності впровадження цифрових інструментів і технологій. Особливо гостро ця проблема проявляється в регіонах, де туристичний потенціал ще недостатньо реалізований через обмежений рівень інноваційної активності та застарілу інфраструктуру. У Черкаському регіоні, попри його значний туристичний потенціал (природні, історико-культурні ресурси), підприємства досить повільно інтегрують

цифрові технології у свою діяльність. Це стримує розвиток туристичної галузі, знижує якість обслуговування та обмежує можливості виходу на нові ринки. Відсутність системного підходу до діджиталізації, низький рівень цифрової грамотності персоналу, а також недостатня підтримка інноваційних ініціатив на державному та місцевому рівнях є основними чинниками, що посилюють цю проблему. Таким чином, визначення діджиталізації як ключового елемента системи управління інноваційним розвитком туристичних підприємств набуває особливої актуальності [8].

Актуальність цієї теми також обумовлена глобальними тенденціями цифрової трансформації, які стрімко змінюють підходи до управління та ведення бізнесу у туристичній галузі. У сучасному світі ефективне використання цифрових технологій є основою для підвищення конкурентоспроможності підприємств, оптимізації їхніх бізнес-процесів та забезпечення стійкого розвитку.

Зокрема, застосування інструментів діджиталізації, таких як CRM-системи, онлайн-платформи для бронювання, віртуальні тури та цифровий маркетинг, дозволяє туристичним підприємствам Черкаського регіону значно розширити ринок послуг, підвищити якість обслуговування та залучити нових клієнтів [4]. Проте, для впровадження таких технологій необхідно розробити дієву систему управління інноваційним розвитком, яка б враховувала специфіку регіону, ресурси підприємств та виклики, з якими вони стикаються [1]. Стаття спрямована на розкриття методичних підходів до діджиталізації у контексті управління інноваціями та визначення її ролі як важливого інструменту для розвитку туристичних підприємств Черкаської області. Розв'язання цієї проблеми дозволить стимулювати інноваційну активність підприємств, підвищити їх ефективність та сприяти формуванню позитивного іміджу регіону на туристичному ринку [6].

Аналіз останніх досліджень і публікацій: Останніми роками діджиталізація в індустрії туризму та гостинності була в центрі уваги низки наукових досліджень. Зокрема, дослідження впливу процесу цифровізації та цифрових технологій на розвиток підприємств була розглянута багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими. Серед яких вагомий внесок зробили: П.В. Круш, О.І. Дідченко, Н.В. Замчевська, І.М. Дашко, Н.М. Махначова, О.О. Гетьман, В.М. Шаповал, Л.Є. Басовський, Б.А. Райзберг, А.І. Рофе, Т.І. Балановська, М.Г. Акулов, А.В. Драбніч, Т.В. Євась та інші.

Загалом, наявна наукова література забезпечує хорошу основу для розуміння динаміки діджиталізації в індустрії туризму та гостинності. Однак існує потреба в подальших дослідженнях, зокрема щодо подолання викликів і використання цифрових технологій для сталого розвитку сфери туризму [11].

Метою статті є визначення ролі та значення діджиталізації як ключового елемента системи управління інноваційним розвитком туристичних підприємств Черкаського регіону. У межах дослідження передбачається обґрунтування методичних підходів та інструментів цифрової трансформації, що сприяють підвищенню конкурентоспроможності туристичних підприємств, а також виявлення перспектив і викликів впровадження цифрових технологій у контексті інноваційного розвитку регіонального туристичного сектору [12].

Стаття є частиною комплексного дослідження, присвяченого управлінню інноваційним розвитком туристичних підприємств, і спрямована на систематизацію науково-практичних основ діджиталізації як невід'ємного чинника сталого розвитку галузі в умовах сучасної економіки [2].

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи Черкаський регіон як туристично-привабливий сектор для розвитку цієї сфери в Україні слід відзначити багатий природний та історико-культурний потенціал цієї області. Черкаський регіон багатий на природні ресурси, що створюють основу для розвитку рекреаційного та екологічного туризму. Важливу роль відіграє річка Дніпро, яка є головною водною артерією регіону та надає

можливість для розвитку водних видів туризму: риболовлі, прогулянок на катерах та водних лиж. У Черкаській області також розташовані численні природні парки та заповідники, зокрема Національний природний парк «Білоозерський» та регіональний ландшафтний парк «Трахтемирів» [10]. Ці території приваблюють туристів мальовничими пейзажами, унікальними флорою та фауною. Лісові масиви Черкащини, такі як Холодний Яр, є популярними місцями для походів, велотуризму та активного відпочинку. Холодний Яр зберігає історичну спадщину козацьких часів, що приваблює любителів національної історії [13]. Також регіон багатий на озера, що є важливим ресурсом для створення баз відпочинку та санаторіїв. Проте недостатнє використання потенціалу природних територій через низький рівень інфраструктури обмежує розвиток туризму.

Окрім того, Черкаський регіон є важливим осередком української культури та історії, що відкриває великі можливості для культурно-пізнавального туризму. Однією з найвизначніших пам'яток є Шевченківський національний заповідник у Каневі – знакове місце для українців. Замки, храми та старовинні садиби, зокрема Палац Даховських у Леськові та Софіївський собор, є туристичними магнітами регіону. Однак значна частина культурної спадщини залишається недооціненою через відсутність належної промоції та цифрових продуктів. Використання цифрових технологій (аудіогіди, інтерактивні мапи, AR/VR) дозволить залучити більше туристів до вивчення історичних місць регіону. Завдяки діджиталізації культурно-історичні ресурси Черкащини можуть стати привабливішими для туристів різних вікових груп [15].

Діджиталізація може допомогти популяризувати ці ресурси завдяки віртуальним турам, мобільним додаткам та онлайн-маркетингу [7].

За останні роки туристичний потік у Черкаському регіоні демонстрував стабільне зростання, однак пандемія COVID-19 суттєво знизила показники. За даними місцевих управлінь туризму, у 2023 році регіон відвідало близько 250 тисяч туристів, що на 15% більше порівняно з 2022 роком. Основними видами туризму залишаються культурно-пізнавальний, екологічний та подієвий туризм. Згідно зі статистикою, найбільшу частку туристів складають внутрішні мандрівники, які приїжджають з інших регіонів України [3]. Черкаси також мають потенціал для розвитку іноземного туризму завдяки багатій історичній спадщині та природним ресурсам. Туристична інфраструктура включає близько 150 готельних закладів та понад 200 закладів харчування, що забезпечують базовий рівень обслуговування. Проте значною проблемою є недостатня інтеграція цифрових технологій, які б спрощували пошук інформації, бронювання послуг та планування поїздок. Оцифрування послуг і створення цифрових платформ дозволять підвищити доступність туристичних продуктів регіону. Важливою є також аналітика даних для визначення ключових пріоритетів розвитку туризму та подальшої інноваційної діяльності підприємств [22].

Туристичний потенціал Черкаського регіону є високим завдяки поєднанню природних, культурно-історичних ресурсів та наявної інфраструктури. Проте його розвиток потребує інноваційних підходів, серед яких діджиталізація виступає ключовим інструментом для посилення ефективності управління та підвищення конкурентоспроможності туристичних підприємств регіону [20].

На сьогодні рівень діджиталізації туристичних підприємств Черкаського регіону є недостатнім у порівнянні з провідними туристичними регіонами України. Більшість малих та середніх туристичних компаній обмежуються базовими цифровими інструментами, такими як веб-сайти та соціальні мережі (Facebook, Instagram) для просування своїх послуг. Значна частина підприємств не використовує сучасні CRM-системи для ефективного управління клієнтськими даними, що знижує їх конкурентоспроможність. Онлайн-сервіси для бронювання (Booking.com, Airbnb) активно використовуються готельними закладами, але охоплюють лише невелику частину ринку. Мобільні додатки для туристичних послуг майже не розробляються, що обмежує доступ туристів до інформації в режимі реального часу [17]. Відсутність інтерактивних інструментів, таких як віртуальні тури або AR/VR-технології, робить туристичні пропозиції менш привабливими для сучасного споживача. Оцифровані карти маршрутів або мобільні путівники є лише поодинокими прикладами й не мають системного характеру. Туристичні підприємства Черкащини також мало уваги приділяють цифровому маркетингу та аналітиці даних для прогнозування попиту та покращення сервісів. Загалом, діджиталізація є фрагментарною та неструктурованою, що обмежує можливості залучення нових клієнтів і підвищення доходів туристичної галузі [19].

Однією з ключових проблем діджиталізації туристичних підприємств є недостатнє фінансування, що обмежує їх можливості впровадження сучасних технологій. Більшість малих підприємств не мають доступу до інвестицій або грантових програм, необхідних для цифрової трансформації. Другим значним бар'єром є низький рівень цифрової грамотності персоналу, що перешкоджає ефективному використанню існуючих цифрових інструментів. У багатьох компаніях відсутні фахівці з IT-сфери та цифрового маркетингу, що уповільнює процеси автоматизації. Також відзначається обмежений доступ до швидкісного інтернету у сільських туристичних локаціях, що впливає на якість надання послуг. Недосконалість регіональної стратегії розвитку туризму призводить до відсутності системної підтримки цифровізації на місцевому рівні. Більшість підприємств не використовують аналітичні платформи для оцінки попиту та потреб клієнтів, що обмежує їх ефективність [6]. Низький рівень співпраці між підприємствами та державними структурами також гальмує процес діджиталізації. Окрім того, відсутність популяризації успішних прикладів цифрової трансформації не стимулює туристичний бізнес до впровадження інновацій. Ці проблеми вимагають системного підходу та залучення як приватного, так і державного сектору

до створення сприятливого середовища для цифрової трансформації [8].

Технологічна відсталість є одним із основних викликів, які стоять перед туристичними підприємствами Черкаського регіону. Більшість компаній не використовують автоматизовані системи управління бізнес-процесами, що призводить до неефективного використання ресурсів. Стійке упередження щодо необхідності цифрової трансформації є ще однією проблемою: багато власників вважають цифровізацію непотрібною або надто складною. Окрім того, низький рівень інтеграції цифрових платформ на регіональному рівні обмежує можливості співпраці між різними учасниками туристичного ринку [4]. Споживачі очікують швидкого доступу до послуг через мобільні додатки та онлайн-платформи, але туристичний сектор Черкащини не встигає за цими тенденціями. Також важливим викликом є необхідність створення якісного цифрового контенту (відео, віртуальні тури), який міг би популяризувати туристичний потенціал регіону. Подолання цих викликів потребує комплексного підходу з боку бізнесу, влади та освітніх інституцій для створення стратегії цифровізації туризму в регіоні [16].

Впровадження цифрових технологій відкриває нові можливості для туристичних підприємств Черкаського регіону, дозволяючи підвищити їхню конкурентоспроможність. Цифрові платформи для онлайн-бронювання та продажу турів значно спрощують доступ до послуг і підвищують рівень задоволеності клієнтів. Наприклад, створення єдиного туристичного порталу Черкаської області, де будуть зібрані всі ключові локації, маршрути та послуги, може стати важливим кроком у розвитку регіону. Використання CRM-систем дозволяє підприємствам ефективніше управляти базами клієнтів, аналізувати попит і прогнозувати майбутні тенденції на ринку. Впровадження інструментів Big Data та аналітики даних допоможе відстежувати поведінку туристів, визначати найбільш популярні маршрути та локації [18]. За даними Департаменту туризму Черкаської області, понад 65% туристів обирають подорожі через онлайн-канали, що підкреслює важливість цифровізації для підприємств. Окрім цього, розвиток мобільних додатків, інтерактивних карт та віртуальних турів може підвищити привабливість регіону для туристів. Наприклад, використання AR (доповненої реальності) дозволить відтворити історичні події на туристичних локаціях, що додасть нової цінності культурним пам'яткам Черкащини [5].

Діджиталізація є важливим інструментом для оптимізації управлінських процесів туристичних підприємств, оскільки дозволяє автоматизувати рутинні завдання та підвищити ефективність роботи. Впровадження ERP-систем (Enterprise Resource Planning), таких як Bitrix24 або 1С: Підприємство, дає змогу об'єднати фінансові, логістичні та адміністративні процеси в єдиній цифровій платформі. Для підприємств Черкаського регіону це особливо актуально, оскільки близько 40% малих і середніх підприємств працюють із застарілими методами управління, що гальмує їх розвиток. Застосування хмарних технологій дозволяє керівникам отримувати доступ

до інформації у реальному часі, що особливо важливо для оперативного прийняття рішень. Наприклад, платформи на кшталт Google Workspace або Microsoft Azure забезпечують доступ до спільних документів та аналітики. У 2023 році рівень впровадження хмарних технологій у туристичному бізнесі Черкаської області становив лише 20%, що вказує на великий потенціал для їх подальшого розвитку. Завдяки цифровізації можна підвищити прозорість управлінських рішень, що є ключовим фактором для інноваційного зростання регіону [21].

Інноваційний розвиток неможливий без якісної аналітики та використання Big Data (великих даних). У туристичному секторі ці інструменти дозволяють аналізувати поведінку клієнтів, визначати популярні маршрути та прогнозувати попит на туристичні послуги. Черкаський регіон, завдяки своїм природним і культурним ресурсам, має значний потенціал для збору та аналізу даних. Наприклад, використання Google Analytics для відстеження відвідуваності сайтів туристичних підприємств дозволяє отримати точну інформацію про цільову аудиторію. Водночас інструменти Power BI та Tableau допомагають візуалізувати дані й робити прогнози для розвитку туристичних продуктів [10]. Станом на 2023 рік лише 15% підприємств Черкаської області активно використовують аналітику у своїй діяльності, що вказує на потребу у підвищенні цифрової грамотності керівників. Завдяки Big Data можна створювати індивідуальні пропозиції для туристів, що підвищить їх задоволеність послугами. Крім того, аналіз великих даних допоможе визначити найбільш перспективні напрями для інвестицій та розвитку нових маршрутів [13].

Діджиталізація сприяє розвитку сучасних маркетингових інструментів, які допомагають просувати туристичні продукти на національному та міжнародному рівнях. У Черкаському регіоні необхідно активніше застосовувати інструменти таргетованої реклами, SEO-оптимізації та контент-маркетингу для популяризації місцевих туристичних ресурсів. Наприклад, створення віртуальних турів по Уманському дендропарку «Софіївка» або культурно-історичних місць області дозволить привернути увагу молоді та іноземних туристів. У 2023 році дослідження показало, що 70% туристів планують свої подорожі через інтернет, тому ефективне використання цифрових платформ є критично важливим. Такі інструменти, як Instagram Reels, Facebook Ads і відеоконтент на YouTube, допоможуть збільшити впізнаваність регіону. Крім того, застосування e-mail маркетингу дозволяє надсилати персоналізовані пропозиції клієнтам, що підвищує конверсію до 25-30%. Важливою є також співпраця з тревел-блогерами, які можуть стати амбасадорами туристичних продуктів Черкащини на міжнародній арені [17].

Якість обслуговування є ключовим елементом для інноваційного розвитку туристичних підприємств. Використання мобільних додатків для бронювання, онлайн-консультацій і карт місцевості значно спрощує планування подорожі. Важливим рішенням є впровадження чат-ботів та віртуальних помічників, які надають туристам інформацію у реальному часі. У Черкаському

регіоні наразі відсутня єдина туристична платформа, яка б об'єднала всі послуги для туристів. Також важливо розвивати цифрові платформи зворотного зв'язку, де туристи можуть залишати відгуки та пропозиції. За статистикою, 86% клієнтів обирають туристичні компанії з високими оцінками та відгуками в інтернеті. Впровадження електронних квитків та системи онлайн-оплати зменшить бюрократичні процедури та підвищить швидкість обслуговування клієнтів. Використання багатомовного контенту на веб-сайтах дозволить залучити іноземних туристів, особливо з країн ЄС та Азії [22].

В Україні спостерігається активне впровадження цифрових технологій у туристичній галузі, що сприяє підвищенню ефективності та привабливості туристичних послуг. Наприклад, курорт «Буковель» розробив інтегровану платформу для онлайн-бронювання послуг, придбання скі-пасів та отримання актуальної інформації про погоду і стан трас, що забезпечує зручність для відвідувачів. Інформаційний портал «Visit Ukraine Today» надає туристам актуальні дані про подорожі в Україні, включаючи електронні сервіси для бронювання готелів і турів. Компанія «Chornobyl Tour» створила інтерактивний сайт з віртуальними турами, системою онлайн-оплати екскурсій та інтеграцією з соціальними мережами, що підвищує інтерес до зони відчуження. Курорт «Східниця» впровадив мобільний додаток для бронювання санаторно-курортних послуг і отримання консультацій лікарів у режимі реального часу, що покращує обслуговування клієнтів. Авіакомпанія SkyUp пропонує цифрову платформу для самостійної реєстрації, бронювання квитків і отримання індивідуальних пропозицій, спрощуючи процес подорожі для пасажирів [9].

У Черкаській області також спостерігаються успішні приклади цифровізації туристичних послуг. Дендропарк «Софіївка» в Умані створив мобільний додаток із віртуальними турами, детальними картами та інтерактивними маршрутами, що покращує навігацію для відвідувачів. Туристично-інформаційний центр Черкас запровадив інтегровану систему для бронювання готелів, екскурсій і культурних заходів, що спрощує планування подорожей. Музей Тараса Шевченка в Каневі впровадив аудіогіди та віртуальні екскурсії через веб-платформу музею, що робить експозиції доступнішими для широкої аудиторії. Річкові прогулянки по Дніпру в Черкасах пропонують мобільний додаток із можливістю бронювання квитків і перегляду розкладу прогулянок, що сприяє залученню туристів до водних екскурсій [14].

Ці приклади демонструють, що цифровізація є ключовим елементом у системі управління туристичними підприємствами, оскільки сприяє автоматизації процесів і оптимізації ресурсів. Застосування сучасних ERP-систем (систем управління підприємством) дозволяє об'єднати фінансові, операційні та адміністративні процеси в єдиній системі, що підвищує ефективність роботи підприємств [17]. Наприклад, впровадження системи TravellLine або Vnovo для автоматизації бронювання та управління готелями дозволяє зменшити витрати на ручну обробку замовлень і підвищити швидкість обслуговування

клієнтів. За даними досліджень, автоматизація дозволяє скоротити операційні витрати підприємств до 15-20%. Підприємства Черкаського регіону, які впровадили інструменти цифрового управління, вже спостерігають зростання продуктивності на 10-12%. Важливою є й роль аналітичних платформ, які допомагають «моніторити» ефективність бізнес-процесів і адаптувати стратегії управління відповідно до змін ринку. Однак наразі лише 30% туристичних підприємств регіону застосовують системи цифрового управління, що вказує на значний потенціал для подальшого розвитку [22].

Сучасний маркетинг туристичних послуг неможливий без використання цифрових технологій, які дозволяють досягти цільової аудиторії через різні онлайн-канали. Створення блогів і веб-сайтів із SEO-оптимізацією дозволяє підвищити видимість регіону в пошукових системах. У Черкаській області існує потреба у створенні централізованої маркетингової кампанії, яка об'єднає ключових гравців ринку [19].

Цифрові технології відіграють важливу роль у підвищенні якості обслуговування туристів, забезпечуючи швидкий доступ до інформації та послуг. Використання мобільних додатків для бронювання готелів, ресторанів і екскурсій робить процес планування подорожі більш

зручним. У Черкаському регіоні існує потенціал для розробки єдиного мобільного додатку, який об'єднуватиме ключові туристичні сервіси: бронювання, карти маршрутів, огляди пам'яток. Впровадження чек-ін систем та електронних квитків дозволить скоротити час обслуговування туристів та підвищити рівень їхнього задоволення [7].

Висновки. Діджиталізація є ключовим інструментом для інноваційного розвитку туристичних підприємств Черкаського регіону. Впровадження цифрових технологій дозволяє значно підвищити ефективність управлінських процесів, покращити якість обслуговування туристів та сприяти розвитку інноваційних туристичних продуктів. Статистичні дані підтверджують високий потенціал для зростання, оскільки лише частина підприємств регіону активно використовує цифрові інструменти. Однак існує значний простір для впровадження більш широких цифрових рішень, зокрема в сфері маркетингу, аналізу даних та автоматизації бізнес-процесів. У зв'язку з цим, подальший розвиток цифрових платформ і систем управління стане важливим фактором для підвищення конкурентоспроможності та привабливості Черкащини на туристичному ринку. Рекомендовано активізувати навчання та підтримку місцевих підприємств у галузі діджиталізації для досягнення стійкого інноваційного розвитку.

Список використаних джерел:

1. Зінов'єв Ф.В., Волошин П.О. Цифрові технології в управлінні туристичними підприємствами: перспективи для Черкащини. *Економіка та управління*. 2023. № 2. С. 72–78.
2. Туризм в Україні: Цифрові рішення для нових викликів. Збірник статей, 2023.
3. Глобальні виклики та цифрові технології в туризмі. Науковий огляд, 2023.
4. Сердюк Л.М. Перспективи діджиталізації у сфері туризму Черкаського регіону. *Журнал сталого розвитку*. 2023. № 4. С. 48–55.
5. Головчук Ю.О., Худоба О.М., Боднар Р.О. Діджиталізація у сучасній індустрії туризму та гостинності: проблеми і перспективні напрями. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2023. № 8. С. 44–54.
6. Маховка В.М. Інтерактивні та Smart-технології в туризмі. *Методологія та практика сталого розвитку туризму*: Монографія, 2022. С. 148–154.
7. Кириленко В.І., Сокол Т.Г. Діджиталізація туристичного сектору України: виклики та можливості. *Український журнал економічних досліджень*. 2022. № 3. С. 62–68.
8. Бойда С. Інноваційні підходи до управління підприємствами в умовах діджиталізації економіки. *Економіка та управління підприємствами*. 2022. № 85. С. 72–81.
9. Даниленко О.В., Зоценко Л.М., Братіцел М.Л. Пріоритети розвитку цифрових технологій у ресторанному бізнесі (food tech) в Україні. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2021. № 30(69). С. 95–101.
10. Шушакова І.К., Свистун А.С. Інформаційні технології в управлінні підприємствами ресторанного господарства. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. С. 5–8.
11. Джеджула О.М., Волонтир Л.О. Діджиталізація як основний фактор розвитку індустрії гостинності у країнах Євросоюзу. *Економіка, фінанси, менеджмент: актуальні питання науки і практики*. 2021. № 3. С. 194–210.
12. Stoyanova E. Digital Ecosystems in Tourism: Innovative Practices for Regional Development. Emerald Publishing, 2021.
13. Чміль Г.Л., Джгуташвілі Н.М. Цифровізація управління клієнтським досвідом в індустрії послуг. *Бізнес Інформ*. 2020. № 8. С. 237–245.
14. Вікарчук О.І. Інноваційний стан сфери туристичного бізнесу в Україні. Стратегічні перспективи готельно-ресторанного бізнесу в Україні: досвід, проблеми та інновації: Всеукраїнська науково-практична конференція, 2019.
15. Ковальчук Т.Г. Перспективи розвитку готельно-ресторанного бізнесу в Україні в умовах глобалізації світового. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. № 23. С. 126–130.
16. Гавриш Н. Розвиток ресторанного бізнесу в умовах високої конкуренції. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2018. № 4. С. 131–140.
17. Гусева О.Ю., Легомінова С.В. Діджиталізація – як інструмент удосконалення бізнес-процесів, їх оптимізація. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2018. № 1 (23). С. 33–39.
18. UNWTO. Innovation and Digital Transformation in Tourism. World Tourism Organization, 2023. URL: <https://unwto.org> (дата звернення: 23.11.2024).

19. Інститут регіонального розвитку України. Діджиталізація як драйвер інноваційного розвитку Черкаського регіону, 2023. URL: <https://ird.org.ua> (дата звернення: 25.11.2024).
20. Туристична галузь і цифрові інновації: Черкаський регіон. Аналітичний звіт, 2023. URL: <https://tourism-analytics.com.ua>. (дата звернення: 11.12.2024).
21. SpringerLink. Digital Innovation in Tourism and Hospitality: Global Trends, 2023. URL: <https://springer.com> (дата звернення: 18.12.2024)
22. McKinsey & Company. Tourism in the Digital Era: New Horizons for Growth, 2023. URL: <https://mckinsey.com> (дата звернення: 11.11.2024).
23. Analytics Ukraine. Smart Tourism Strategies for Ukrainian Regions, 2023. URL: <https://analytics-tourism.org.ua> (дата звернення: 30.10.2024).
24. European Tourism Commission. Smart Tourism and Digital Tools for Competitiveness, 2022. URL: <https://etc-corporate.org> (дата звернення: 20.12.2024).
25. Діджиталізація туризму в Україні: Аналітичні дослідження, 2022. URL: <https://tourism-ua.com> (дата звернення: 22.12.2024).
26. European Tourism Commission. Smart Tourism and Digital Tools for Competitiveness, 2022. URL: <https://etc-corporate.org> (дата звернення: 16.11.2024).
27. Цвілий С.М., Бублей Г.А. Діджиталізація бізнес-процесів компаній з надання міжнародних туристичних послуг. URL: <http://journals.iir.kiev.ua/> (дата звернення: 28.12.2024).

References:

1. Zinoviev F. V., Voloshyn P. O. (2023) Tsyfrovi tekhnologii v upravlinni turystychnymy pidpriemstvamy: perspektyvy dlia Cherkashchyny [Digital technologies in the management of tourism enterprises: prospects for Cherkasy region]. *Ekonomika ta upravlinnia – Economy and Management*, no. 2, pp. 72–78. (in Ukrainian)
2. Turysm v Ukraini: Tsyfrovi rishennia dlia novykh vyklykiv [Tourism in Ukraine: Digital solutions for new challenges]. (2023). *Zbirnyk statei*. (in Ukrainian)
3. Hlobalni vyklyky ta tsyfrovi tekhnologii v turyzmi [Global challenges and digital technologies in tourism]. (2023). *Naukovyi ohliad*. (in Ukrainian)
4. Serdyuk L. M. (2023) Perspektyvy didzhytalizatsii u sferi turyzmu Cherkaskoho rehionu [Prospects for digitalization in the tourism sector of the Cherkasy region]. *Zhurnal staloho rozvytku – Journal of Sustainable Development*. no. 4, pp. 48–55. (in Ukrainian)
5. Holovchuk Yu. O., Khudoba O. M., Bodnar R. O. (2023) Didzhytalizatsiia u suchasniy industrii turyzmu ta hostynnosti: problemy i perspektyvni napriamy [Digitalization in modern tourism and hospitality industry: problems and prospective directions]. *Problemy suchasnykh transformatsii – Problems of Modern Transformations*. no. 8, pp. 44–54. (in Ukrainian)
6. Makhovka V. M. (2022) Interaktyvni ta Smart-tekhnologii v turyzmi [Interactive and smart technologies in tourism]. *Metodolohiia ta praktyka staloho rozvytku turyzmu: monohrafiia*. Pp. 148–154. (in Ukrainian)
7. Kyrylenko V. I., Sokol T. H. (2022) Didzhytalizatsiia turystychnoho sektoru Ukrainy: vyklyky ta mozhlyvosti [Digitalization of Ukraine's tourism sector: challenges and opportunities]. *Ukrainskyi zhurnal ekonomichnykh doslidzhen – Ukrainian Journal of Economic Research*. no. 3, pp. 62–68. (in Ukrainian)
8. Boyda S. (2022) Innovatsiini pidkhody do upravlinnia pidpriemstvamy v umovakh didzhytalizatsii ekonomiky [Innovative approaches to managing enterprises in the context of the digital economy]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpriemstvamy – Economy and Enterprise Management*. no. 85, pp. 72–81. (in Ukrainian)
9. Danylenko O. V., Zotsenko L. M., Bratitsel M. L. (2021) Priorityety rozvytku tsyfrovoyh tekhnologii u restorannomu biznesi (food tech) v Ukraini [Priorities for the development of digital technologies in the restaurant business (food tech) in Ukraine]. *Vcheni zapysky TNU imeni V. I. Vernadskoho. Seriya: Ekonomika i upravlinnia – Scientific Notes of TNU Named After V. I. Vernadsky. Series: Economy and Management*. no. 30(69), pp. 95–101. (in Ukrainian)
10. Shushakova I. K., Svystun A. S. (2021) Informatsiini tekhnologii v upravlinni pidpriemstvamy restorannoho hospodarstva [Information technologies in the management of restaurant enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*. no. 25, pp. 5–8. (in Ukrainian)
11. Dzhedzhula O. M., Volontyr L. O. (2021) Didzhytalizatsiia yak osnovnyi faktor rozvytku industrii hostynnosti u krainakh Yevrosoiuzu [Digitalization as the main factor of the hospitality industry's development in the EU countries]. *Ekonomika, finansy, menedzhment: aktualni pytannia nauky i praktyky – Economics, Finance, Management: Current Issues of Science and Practice*. no. 3, pp. 194–210. (in Ukrainian)
12. Chmil H. L., Dzhhutashvili N. M. (2020) Tsyfrovizatsiia upravlinnia klientskym dosvidom v industrii posluh [Digitalization of customer experience management in the service industry]. *Biznes Inform – Business Inform*. no. 8, pp. 237–245. (in Ukrainian)
13. Vikarchuk O. I. (2019) Innovatsiinyi stan sfery turystychnoho biznesu v Ukraini [The innovative state of the tourism business sector in Ukraine]. *Stratehichni perspektyvy hotelno-restorannoho biznesu v Ukraini: dosvid, problemy ta innovatsii: Vseukrainska naukovo-praktychna konferentsiia*. (in Ukrainian)
14. Kovalchuk T. H. (2019) Perspektyvy rozvytku hotelno-restorannoho biznesu v Ukraini v umovakh hlobalizatsii svitovoho rynku [Prospects for the development of the hotel and restaurant business in Ukraine under the conditions of global market globalization]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu – Scientific Bulletin of Uzhhorod National University*. no. 23, pp. 126–130. (in Ukrainian)

15. Havrysh N. (2018) Rozvytok restorannoho biznesu v umovakh vysokoi konkurentsii [Development of the restaurant business in conditions of high competition]. *Marketynh i menedzhment innovatsii – Marketing and Innovation Management*. no. 4, pp. 131–140. (in Ukrainian)
16. Huseva O. Yu., Lehominova S. V. (2018) Didzhytalizatsiia – yak instrument udoskonalennia biznes-protseviv, yikh optymizatsiia [Digitalization as a tool for improving and optimizing business processes]. *Ekonomika. Menedzhment: Biznes – Economics. Management: Business*. no. 1(23), pp. 33–39. (in Ukrainian)
17. UNWTO (2023) Innovation and Digital Transformation in Tourism. World Tourism Organization. Available at: <https://unwto.org> (accessed November 23, 2024).
18. UNWTO. Innovation and Digital Transformation in Tourism. World Tourism Organization (2023). Available at: <https://unwto.org> (accessed November 23, 2024).
19. Instytut rehionalnogo rozvytku Ukrainy [Institute for Regional Development of Ukraine]. (2023) Didzhytalizatsiia yak draiver innovatsiinoho rozvytku Cherkaskoho rehionu. Available at: <https://ird.org.ua> (accessed: November 25, 2024). (in Ukrainian)
20. Turystychna haluz i tsyfrovi innovatsii: Cherkaskyi rehion [Tourism sector and digital innovations: Cherkasy region]. (2023) Analitychnyi zvit. Available at: <https://tourism-analytics.com.ua> (accessed December 11, 2024). (in Ukrainian)
21. SpringerLink. *Digital Innovation in Tourism and Hospitality: Global Trends* (2023). Available at: <https://springer.com> (accessed December 18, 2024).
22. McKinsey & Company. *Tourism in the Digital Era: New Horizons for Growth* (2023). Available at: <https://mckinsey.com> (accessed November 11, 2024).
23. Analytics Ukraine. *Smart Tourism Strategies for Ukrainian Regions*. (2023). Available at: <https://analytics-tourism.org.ua> (accessed October 30, 2024).
24. European Tourism Commission. (2022) Smart Tourism and Digital Tools for Competitiveness. Available at: <https://etc-corporate.org> (accessed: December 20, 2024).
25. Didzhytalizatsiia turyzmu v Ukraini: Analitychni doslidzhennia [Digitalization of tourism in Ukraine: Analytical research]. (2022) Available at: <https://tourism-ua.com> (accessed: December 22, 2024). (in Ukrainian)
26. Tsvilyi S. M., Bublei H. A. (2024) Didzhytalizatsiia biznes-protseviv kompaniy z nadannia mizhnarodnykh turystychnykh posluh [Digitalization of business processes of companies providing international tourism services]. Available at: <http://journals.iir.kiev.ua> (accessed: December 28, 2024). (in Ukrainian)

Hanna Chepurda, Yevhenii Adamenko

Cherkasy State Technological University

DIGITALIZATION AS A KEY ELEMENT OF THE INNOVATION DEVELOPMENT MANAGEMENT SYSTEM FOR TOURISM ENTERPRISES IN THE CHERKASY REGION

The purpose of the article is to define the role and significance of digitalization as a key element of the management system for the innovative development of tourism enterprises in the Cherkasy region. Digital transformation has become a critical factor in enhancing the efficiency and competitiveness of businesses in all sectors, and the tourism industry is no exception. The rapid evolution of information technologies offers unique opportunities for optimizing operational processes, personalizing customer experiences, and expanding market reach. For tourism enterprises in the Cherkasy region, which holds significant potential for cultural, historical, and ecological tourism, the integration of digital tools can become a driving force for innovation and sustainable growth. This study aims to substantiate methodological approaches and practical tools for the digital transformation of tourism enterprises, focusing on strategies that foster resilience in a rapidly changing economic environment. By leveraging digital platforms, data analytics, and automation, tourism enterprises can streamline their decision-making processes, optimize resource management, and strengthen their market position both regionally and globally. At the same time, the research seeks to identify the unique challenges that hinder the implementation of digital technologies, such as limited financial resources, insufficient digital literacy, and infrastructure gaps. The article also highlights the need for collaboration between stakeholders, including public authorities, private businesses, and academic institutions, to create an ecosystem conducive to innovation. Emphasis is placed on the role of government policies and public-private partnerships in facilitating access to digital tools, promoting skill development, and encouraging investment in technological infrastructure. Moreover, the article contributes to the broader discourse on sustainable development by exploring how digitalization can enhance the ecological and cultural sustainability of the tourism sector. The application of digital technologies, such as virtual tours, augmented reality, and online marketing, not only improves customer engagement but also minimizes the environmental footprint of traditional tourism practices. These technologies enable enterprises to preserve the region's unique cultural and natural heritage while creating value for local communities and stakeholders. In this context, digitalization is positioned as an integral factor in shaping the future of the tourism industry, ensuring its adaptability to global trends and its alignment with the principles of the modern digital economy. The research serves as part of a comprehensive study on managing the innovative development of tourism enterprises, systematizing scientific and practical foundations for effective decision-making in the era of digital transformation.

Keywords: digitalization, innovative development, tourism enterprises, management system, digital technologies, competitiveness, digital transformation, sustainable development, tourism industry, innovation management, information and communication technologies (ICT).

Статтю подано до редакції 08.01.2025